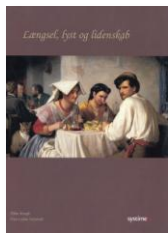

LÆNGSEL, LYST OG LIDENSKAB

Ebbe Krogh og Finn Lykke Schmidt

Udgivet på [Systime](#) i 1994

INDLEDNING (UDDRAG)

Eros - Fra det antikke Grækenland til i dag

For ca. 2400 år siden samledes forfattere og filosoffer i Athen for at hylde Eros og dens store betydning for alle mennesker. En af de tilstedeværende var Platon (427-347 f.Kr.), og han nedskrev, hvad filosofen og digteren Aristofanes (ca. 450-347 f.Kr.) fortalte:

I tidernes morgen var alle mennesker hele mennesker. Disse helhedsmennesker var smeltet sømmen i en evig uadskillelig maskulin og feminin omfavelse, og de havde to hoveder, fire arme og fire ben. De kunne derfor orientere sig i alle retninger på samme tid, bevæge sig meget hurtigt og var i god balance med sig selv.

Efterhånden blev de så selvsikre, at de besluttede sig til at angribe selve guderne i deres himmel. Guderne blev naturligvis rasende og mente, at de måtte straffe menneskene for deres utilstedelige hovmod, men samtidig var de klar over, at de ikke bare kunne slå menneskene ihjel. Guderne var sig nemlig bevidst, at de ikke kunne eksistere uden menneskenes ærbødighed, tilbedelse og ofringer. Til sidst kom guden Zeus med det forslag, at man kunne dele menneskene i to dele. Dette ville være godt, fordi det ville halvere menneskets styrke og selvtillid og samtidig fordoble menneskenes antal. Guderne vedtog forslaget, og Zeus gik i gang med at dele alle mennesker på langs. Set fra gudernes synspunkt virkede indgrebet perfekt, men for menneskene betød det, at de fra da af brugte en masse tid og energi på at kaste sig i armene på deres tabte halvdel. Ja, siden da har mennesket altid følt en stor længsel efter sin oprindelige helhed. Denne stærke og uudslukkelige menneskelige drift mod sammensmeltningen med sin tabte halvdel kalder Aristofanes for Eros.

Platon selv havde det synspunkt, at Eros er en slags halvgud, der slår bro mellem det guddommelige og det menneskelige. Han tillægger således Eros en stor universel betydning og mente, at erotikken er intet mindre end vejen til både kropslig og sjælelig indsigt.

Fra Platon, Aristofanes og mange andre af de græske digtere og filosoffer har vi i dag et klart vidnesbyrd om, at de erotiske aspekter af menneskelivet allerede for over 2000 år siden spillede en stor rolle for den menneskelige selvforståelse – i det Grækenland, som er den vestlige kulturs vugge.

Den etymologiske betydning (ordets grundbetydning) af eros (græsk) er "længsel" og "begær", og erotik og seksualitet er de vigtigste delmængder af denne "længsel" og dette "begær".

Ordet erotik er afledt af det græske ord erotikos, som betyder "hørende til elskov". Erotik forveksles ofte med sex, men selvom der er en klar sammenhæng mellem sex og erotik, har de to begreber alligevel to forskellige betydninger.

Sex betyder "køn", og det primære mål for sex er orgasme og udløsning, mens målet for erotikken i højere grad er det pirrende og tilfredsstillende ved at længes efter den intense intimitet og den kropslige og sjælelige nærhed med den begærede person.

Også begreb er seksualitet omfatter langt større og mere komplekse aspekter af den menneskelige adfærd end sex. Seksualiteten er en naturlig og medfødt del af hele den menneskelige natur, og ifølge FN's verdenssundhedsorganisation WHO har den betydning for menneskets udvikling i alle livets faser og inddrager både fysiske, psykologiske og sociale aspekter af menneskelivet.

Seksualiteten tjener således ikke kun et snævert biologisk forplantningsmæssigt formål, men er internationalt anerkendt som en vigtig del af alle menneskelige forhold - både de kropslige, følelsesmæssige og intellektuelle. Mange af disse forhold udfolder sig først og fremmest på det psykologiske plan, hvor fantasierne og forestillingerne holder til. Her lever erotikken og seksualiteten som to uadskillelige størrelser, der konstant udfordrer, supplerer og komplementerer hinanden, og det er også sådan, vi gang på gang møder dem i litteraturen.

Selvom det forekommer, at erotikken og seksualiteten udfolder sig konkret, direkte og fysisk i litteraturen, sker det som regel mere indirekte gennem f.eks.:

- længsel
- lyst
- lidenskab
- begær
- fantasi
- pirring
- spil
- iscenesættelse
- stemning
- ømhed
- kropslighed